

Питання на семестрову контрольну роботу

Питання №1 Опишіть загальні властивості послідовних алгоритмів.

Питання №2. Дано завдання побудувати алгоритми: обчислення факторіалу, сортування масиву, пошуку максимального числа та знаходження коренів нелінійного рівняння. Визначте, які з цих алгоритмів є чисельними, а які – логічними. Чи можна побудувати паралельний алгоритм додавання N чисел?

Питання №3. Нехай потрібно обчислити вираз

$$f(x, y) = \begin{cases} x + y, & x < y, \\ x/y, & x \geq y \end{cases} \quad -10 \leq x \leq 10, -5 \leq y \leq 5, \text{ де } x, y - \text{цілі числа.}$$

Запишіть псевдокод алгоритму обчислення виразу та задайте алгоритм графічно.

Питання №4.

Вкажіть способи задавання алгоритмів. Наведіть приклади кожного зі способів задавання.

Питання №5.

Наведіть блок-схему алгоритму з детермінованим циклом, блок-схему з ітераційним циклом та блок-схему з розгалуженням.

Питання №6. Вкажіть етапи розв'язування задач на комп'ютері.

Дайте визначення алгоритму.

Питання №7. Дайте визначення і наведіть приклад послідовного алгоритму, визначення та приклад паралельного алгоритму.

Питання №8. Яку функцію одержують з $g = 0$ і $h(x, y) = x$ за допомогою схеми примітивної рекурсії?

Питання №9. Показати, що $S(x, y) = x + y$ – примітивно рекурсивна функція.

Питання №10. Показати, що функція $f_{\text{exp}}(x, y) = x^y$ є примітивно рекурсивною функцією.

Питання №11. Яку функцію отримаємо із g і h за допомогою схеми примітивної рекурсії, за умови, що $g(x) = 0$ й $h(x, y) = x$?

Питання №12. За допомогою операції мінімізації обчислити $f(4, 1)$, якщо $f(x, y) = x - y$.

Питання №13. Система команд машини Тьюринга із зовнішнім

	q_1	q_2	q_3
a	q_1La	q_3Rp	q_3Ra
b	q_2La	q_2Ry	q_3Rb
λ			$q_0E\lambda$

алфавітом $A = \{a, b, \lambda, y, p\}$ і алфавітом внутрішніх станів $Q = \{q_0, q_1, q_2, q_3\}$ записана у вигляді

Машина перебуває в стані q_1 , голівка спостерігає комірку з символом a .

На стрічці записане слово bba .

Записати програму роботи машини Тьюринга у вигляді послідовності конфігурацій

Питання №14. Побудувати машину Тьюринга, що обчислює нуль-функцію $0(x) = 0$ та записати програму у вигляді послідовності конфігурацій.

Питання №15. Побудувати машину Тьюринга, що обчислює функцію проектування $I_1^2(x_1, x_2)$. Записати програму у вигляді послідовності конфігурацій.

Питання №16. Побудувати машину Тьюринга, яка обчислює числову функцію $f(x, y) = x + y$.

Питання №17. Нехай задана машина Тьюринга своїм зовнішнім алфавітом $A = \{0, 1, 2, 3\}$ і алфавітом внутрішніх станів $Q = \{q_0, q_1, q_2\}$. Система команд включає такі команди:

$$q_3 3 \rightarrow 3 R q_3$$

$$q_1 2 \rightarrow 2 R q_1$$

$$q_1 1 \rightarrow 0 R q_2$$

$$q_2 0 \rightarrow 0 R q_3$$

$$q_3 \lambda \rightarrow \lambda E q_0$$

Записати програму машини Тьюринга у вигляді послідовності конфігурацій, якщо її початкова конфігурація має вигляд: $q_1 2 1 0 3$.

Питання №18. Нехай $A = \{a, b\}$ — алфавіт. Схема нормального алгоритму Маркова в A має вигляд:

$$\begin{cases} a \rightarrow \Lambda \\ bb \rightarrow \Lambda \end{cases}$$

Застосувати цю схему до початкового слова: $aabab$.

Питання №19. Нормальний алгоритм Маркова в алфавіті $A = \{a, b, 1\}$ заданий схемою:

$$\begin{cases} a \rightarrow 1 \\ b \rightarrow 1 \end{cases}$$

Застосувати дану схему до слова $abaabbb$.

Питання №20. Нормальний алгоритм Маркова в алфавіті $A = \{a, b\}$ заданий схемою:

$$\begin{cases} ab \rightarrow a, \\ b \rightarrow \Lambda, \\ a \rightarrow b \end{cases}$$

Записати роботу алгоритму для слова $abbbbaaab$.

Питання №21. Дано алфавіт $A = \{a, b\}$ і схему нормального алгоритму Маркова

$$\begin{cases} aa \rightarrow b, \\ bb \rightarrow a \end{cases}$$

Застосувати дану схему до початкового слова: $aababaa$

Питання №22. Побудувати нормальний алгоритм Маркова в алфавіті $A = \{1\}$, який реалізує нуль-функцію: $0(x) = 0$.

Питання №23. Побудувати нормальний алгоритм Маркова в алфавіті $A = \{1\}$, який реалізує функцію слідування $f(x) = x + 1$.

Питання №24. Побудувати нормальний алгоритм Маркова в алфавіті $A = \{1\}$, який реалізує функцію проектування $I_1^2(x_1, x_2) = x_1$ на прикладі $I_1^2(4, 3)$

Питання №25. Для функції $f(x)$, заданої таблично, побудувати поліном Лагранжа, що проходить через точки $i = \overline{0, 2}$.

i	0	1	2
x_i	1	2	4
y_i	9	6	18

Відповідь представити у вигляді: $f(x) = ax^2 + bx + c$.

Питання №26 Для функції $f(x)$, заданої таблично, побудувати поліном Лагранжа, що проходить через точки $i = \overline{0,2}$.

i	0	1	2
x_i	4	8	14
y_i	40	24	60

Відповідь представити у вигляді: $f(x) = ax^2 + bx + c$.

Питання №27. Для функції $f(x)$, заданої таблично, побудувати поліном Лагранжа для рівновіддалених вузлів, що проходить через точки $i = \overline{0,2}$

i	0	1	2
x_i	1	2	3
y_i	4	2	8

Відповідь представити у вигляді: $f(x) = ax^2 + bx + c$

Питання №28. Для функції $f(x)$, заданої таблично, побудувати поліном Лагранжа для рівновіддалених вузлів, що проходить через точки $i = \overline{0,2}$

i	0	1	2
x_i	0	1	2
y_i	4	2	8

Відповідь представити у вигляді: $f(x) = ax^2 + bx + c$

Питання №29. Для функції $f(x)$, заданої таблично, побудувати поліном Лагранжа для рівновіддалених вузлів, що проходить через точки $i = \overline{0,2}$

i	0	1	2
x_i	0	1	2
y_i	2	1	2

Відповідь представити у вигляді: $f(x) = ax^2 + bx + c$.

Також обчислити значення функції в точці $x = 0.1$.

Питання №30. Скласти розділені різниці першого порядку для функції $y = f(x)$, яка задана таблицею, та обчислити їх значення.

$x_0=1$	$x_1=2$	$x_2=5$	$x_3=12$	$x_4=22$
$y_0=2$	$y_1=4$	$y_2=7$	$y_3=28$	$y_4=68$

Питання №31. Скласти скінченні різниці другого порядку для функції $y = f(x)$, заданої таблицею, та обчислити їх значення.

$x_0=1$	$x_1=2$	$x_2=5$	$x_3=12$	$x_4=22$
$y_0=2$	$y_1=4$	$y_2=7$	$y_3=28$	$y_4=68$

Питання №32. По скінченних різницях

$$\Delta^2 f(x_0) = 1; \Delta^2 f(x_1) = 18; \Delta^2 f(x_2) = 36$$

побудувати розділені різниці $f(0;1;2)$, $f(1,2,3)$, $f(2,3,4)$ за умови, що $x_{i+1} - x_i = 2$, $i = 0,1,2,3,4$.

Питання №33. Скласти розділені різниці першого порядку для функції $Y = f(X)$ при $Y = (y_i)_{i=0}^4 = \{2,4,7,9,12\}$, $X = (x_i)_{i=0}^4 = \{1,2,5,7,11\}$

Питання №34. Нехай відомі значення функції $Y = f(X)$ в точках:

$Y = (y_i)_{i=0}^2 = \{4,6,12\}$, $X = (x_i)_{i=0}^2 = \{0,1,4\}$. За допомогою полінома Ньютона знайти значення функції в точці $x^* = 4$.

Питання №35. Функція представлена рівновіддаленими вузлами x_i , де $i = 0,1,2,3,4,\dots$. Відомі її початкове значення $f(x_0) = 5$, де $x_0 = 0$ й скінченні різниці: $\Delta f(x_0) = 12$, $\Delta^2 f(x_0) = 4$. Знайти значення функції в точці x_2 за умови, що $x_{i+1} - x_i = 2$.

Питання №36. Скласти скінченні різниці другого порядку для функції $Y = f(X)$ при $Y = (y_i)_{i=0}^4 = \{2,4,7,9,12\}$, $X = (x_i)_{i=0}^4 = \{1,2,5,7,11\}$

Питання №37. Користуючись правилами наближених обчислень, виконати такі обчислення:

$$a = 125.6784, b = 115.371, a + b = ?$$

$$a = 23.11, b = 21.2345, a - b = ?$$

$$a = 4.890542, b = 0.123, a \cdot b = ?$$

$$a = 46.134, b = 11.11, \frac{a}{b} = ?$$

$$a = 148.844567, \sqrt{a} = ?$$

Питання №38.

При вимірюванні ділянки землі визначили, що її довжина

$x = 122.2 \pm 0.12$ м, а ширина $y = 11.1 \pm 0.09$ м. Знайти площу ділянки та визначити межі похибок.

Питання №39. Для виготовлення сталевих шариків задано радіус $r = 2 \pm 0.01$ см. Визначити об'єм деталі та вказати межу абсолютної похибки та межу відносної похибки.

Питання №40. Даний радіус R . Знайти площу круга й визначити межу абсолютної похибки та межу відносної похибки обчислення за умови, що $R = 1,5 \pm 0,005$, $\pi = 3,14 \pm 0.003$

Питання №41. Даний прямокутник ABCD з довжиною $L = 15 \pm 0.002$ й висотою $H = 5 \pm 0.001$.

Знайти площу прямокутника. Визначити граничну абсолютну й відносну погрішність обчислення.

Питання №42. Знайти відрізок довжиною $|a - b| \leq 1$, що містить один корінь рівняння $(x - 1)^2 - \frac{1}{2}e^x = 0$.

Питання №43. Перевірити наявність кореня рівняння $1 - x^2 + \frac{1}{6}x^3 = 0$ на відрізку $[0,8;1,2]$.

Питання №44. Перевірити наявність кореня рівняння $\ln x + x^2 - 0.5 = 0$ на відрізку $[0.5;1]$.

Питання №45. Перевірити наявність кореня рівняння $(x - 1)^2 - \frac{1}{2}e^x = 0$ на відрізку $[1;2]$.

Питання №46. Перевірити наявність кореня рівняння $4x - 5\ln(x) - 5 = 0$, на відрізку $[0,5;1]$.

Питання №47. Визначте наявність коренів рівняння $4 - e^x - 2x^2 = 0$ на відрізку $[-3;1]$ та їх кількість.

Питання №48. Виконати одну ітерацію при уточненні значення кореня рівняння

$$f(x) \equiv x^3 - 0.2x^2 - 0.2x - 1.2 = 0$$

на відрізку $[1;1.5]$ методом хорд.

Питання №49. Виконати одну ітерацію при уточненні значення кореня рівняння

$$(x - 1)\ln(x) - 1 = 0,$$

на відрізку $[2;3]$ методом хорд.

Питання №50. Виконати одну ітерацію при уточненні значення кореня рівняння

$$f(x) \equiv x^4 - 3x^2 - 75x - 10000 = 0$$

на відрізку $[10;11]$ методом Ньютона.

Питання №51. Дано рівняння $\frac{1}{5}x^3 - x^2 + 1 = 0$. Ізольований корінь перебуває на відрізку $[-1,-0,5]$. Уточнити значення кореня методом Ньютона, виконавши одну ітерацію.

Питання №52. Знайти методом ітерацій корінь рівняння

$$f(x) = 4x - 5\ln(x) - 5 = 0,$$

приналежний відрізку $[0,25;0.75]$. Виконати тільки одну ітерацію.

Питання №53. Методом пропорційних частин обчислити один з коренів рівняння:

$$x^3 - 2x^2 + 2x - 10 = 0$$

на відрізку [2.5; 2.7]

Питання №54.

Модифікованим методом ітерацій обчислити один з коренів рівняння

$$3x^3 - 6x^2 + 5x - 3 = 0.$$

Корінь знаходиться на відрізку [1.2; 1.5].

Питання №55.

У рівнянні

$$2x^3 - 0.1x^2 - 0.1x - 1 = 0$$

уточнити значення методом хорд на відрізку [0, 1]

Питання №56. Визначити ранг матриці $A = \begin{pmatrix} 2 & 1 & 2 & 1 \\ 0 & 2 & -1 & 1 \\ 4 & -2 & 6 & 0 \end{pmatrix}$

Питання №57. Знайти загальний розв'язок неоднорідної системи лінійних рівнянь

$$\begin{cases} x_1 + 4x_2 - 3x_3 - 5x_4 = 1, \\ 3x_3 + 2x_4 = 5, \\ x_3 + 2x_4 = 3, \end{cases}$$

Питання №58. Розв'язати систему методом Гауса-Жордана.

$$\begin{cases} 2x_1 + x_2 - x_3 = 2 \\ 3x_1 + x_2 - 2x_3 = 3 \\ x_1 + x_3 = 3 \end{cases}$$

Питання №59. Розв'язати систему методом Гауса

$$\begin{cases} x_1 - x_3 = 2, \\ 4x_2 + 4x_3 = 12, \\ -x_1 + 4x_2 + 14x_3 = 19 \end{cases}$$

Питання №60. Визначити, при яких значеннях параметра λ існує

матриця, обернена до матриці $A = \begin{pmatrix} 1 & -2 & 2 \\ \lambda & 3 & 0 \\ 2 & 1 & 1 \end{pmatrix}$

Питання №61. Розв'язати систему алгебраїчних рівнянь методом Якобі з точністю $\varepsilon = 2$.

$$\begin{cases} x_1 + x_2 + x_3 + 11x_4 = -20, \\ 15x_1 + 2x_2 - x_3 - x_4 = 22, \\ 2x_1 + x_2 + 12x_3 + x_4 = -10, \\ x_1 - 10x_2 - x_3 - 2x_4 = -14. \end{cases} \quad x(0) = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix}$$

Питання №62. Методом простих ітерацій з точністю $\varepsilon = 0.6$ розв'язати таку систему алгебраїчних рівнянь:

$$\begin{cases} 2x_1 + 2x_2 + 10x_3 = 14, \\ 12x_1 + 11x_2 + 2x_3 = 25, \\ 2x_1 + 10x_2 + x_3 = 13. \end{cases}$$

Питання №63. Виконати одну ітерацію розв'язку лінійних алгебраїчних рівнянь модифікованим методом простих ітерацій.

$$\begin{cases} x_1 - 4x_2 + 10x_3 = 0, \\ 5x_1 + 4x_2 - x_3 = -2, \\ 3x_1 + 5x_2 - 2x_3 = 1, \end{cases}$$

Питання №64. Методом Гауса-Зейделя знайти розв'язок СЛАР з точністю $\varepsilon = 1.4$

$$\begin{cases} x_1 + 6x_2 + 2x_3 = 9, \\ 4x_1 - x_2 + x_3 = 4, \\ -x_1 - 2x_2 + 5x_3 = 2 \end{cases}$$

Питання №65. Розв'язати систему алгебраїчних рівнянь методом Гауса-Зейделя

$$\begin{cases} 2x_1 + 2x_2 + 10x_3 = 14, \\ 10x_1 + x_2 + x_3 = 12, \\ 2x_1 + 10x_2 + x_3 = 13. \end{cases} \quad \text{з точністю } \varepsilon = 1.1$$

Питання №66. Обчислити приблизно інтеграл $\int_0^1 (x^2 + x + 1) dx$,

використовуючи середні прямокутники в методі Ньютона-Котеса за умови, що $h = 0.2$.

Питання №67. Обчислити приблизно інтеграл $\int_0^1 (x^2 + x + 1) dx$,

використовуючи метод трапецій при $h = 0.2$.

Питання №68. Обчислити приблизно інтеграл $\int_0^1 (2x^2 - x + 1) dx$,

використовуючи ліві прямокутники в методі Ньютона-Котеса за умови, що $h = 0.2$.

Питання №69. Розв'язати методом Ейлера диференціальне рівняння $y' = x + y$ при початковій умові $y(0) = 1$ на відрізку $[0; 0.5]$ із кроком 0.1.

Питання №70. Використовуючи метод Ейлера, побудувати наближений розв'язок для наступної задачі Коші:

$$\frac{dy}{dx} = x - y, \quad x_0 = y_0 = 0 \quad \text{на сітці із кроком } 0,2 \text{ в інтервалі } [0; 1]$$

Питання №71. Розв'язати задачу Коші

$y' = y^2 - x$, $y(1) = 0$ на відрізку $[1, 2]$ методом Ейлера з кроком $h = 0.2$.

Питання №72. Методом Ейлера знайти розв'язок диференціального рівняння, $y' = x + y$, що задовольняє початковій умові $y(0) = 1$ на відрізку $[0, 0.5]$ із кроком $h = 0.1$

Питання №73. Розв'язати методом Ейлера диференціальне рівняння $y' = \cos y + 3x$ з початковою умовою $y(0) = 1.3$ на відрізку $[0, 0.6]$, прийнявши крок $h = 0.2$.